

Od czasu wprowadzenia urlopu rodzicielskiego w Szwecji w 1974 r. coraz więcej krajów europejskich i pozaeuropejskich wprowadza ten rodzaj urlopu po to, by umożliwić nie tylko pracującym matkom, ale także pracującym ojcom, sprawowanie osobistej opieki nad dziećmi. Urlop rodzicielski stopniowo staje się bardziej hojny (pod względem długości i wysokości zasiłku rodzicielskiego). W niektórych krajach część urlopu rodzicielskiego jest zarezerwowana wyłącznie dla ojców. Z prowadzonych badań empirycznych wynika, że wykorzystanie urlopu rodzicielskiego przez ojca jest ważne dla jego relacji z dzieckiem, stabilności związku/malżeństwa oraz równości płci tak na rynku pracy, jak i w domu. Jednak wielu mężczyzn nie korzysta z przysługującego im prawa do urlopu rodzicielskiego. Przykładowo, w Niemczech, gdzie rodzice otrzymują dwa dodatkowe, dobrze płatne miesiące urlopu pod warunkiem, że każdy z nich skorzysta z co najmniej dwóch miesięcy tego urlopu, odsetek ojców, którzy w ogóle nie korzystają z urlopu rodzicielskiego przekracza 60 procent. Również w wielu innych krajach zdecydowana większość ojców nie korzysta z przysługującego im prawa, a odsetek niekorzystających z urlopów często przekracza 90 procent. Do jakiego stopnia niekorzystanie z urlopów rodzicielskich jest wynikiem podejmowania przez ojców wolnych/swobodnych wyborów? Czy decyzje ojców o skorzystaniu z urlopu są rezultatem dokonania przez nich swobodnego/wolnego wyboru? Dotychczasowe badania naukowe nie udzieliły jeszcze na te pytania odpowiedzi.

Laureat Nagrody Nobla w dziedzinie ekonomii (1998) Amartya Sen uznał wolność (swobodę) wyboru za kluczowy element dobrobytu. Zwiększenie dobrobytu ludzi jest głównym celem oferowanych przez państwo praw socjalnych, świadczeń czy usług społecznych. Jeśli w polityce społecznej przyjmimy koncepcję dobrobytu Sena, to głównym celem tej polityki powinno być zagwarantowanie, by ludzie dokonywali wolnych wyborów w zakresie tego czy korzystać, czy nie korzystać z przysługujących im praw socjalnych, świadczeń i usług społecznych. W badaniach polityki społecznej ważne miejsce powinna więc zajmować ocena stopnia, w jakim (nie)korzystanie z możliwości jakie oferuje polityka społeczna - w tym z urlopów rodzicielskich – jest rezultatem wolnego (swobodnego) wyboru. Ten projekt podejmuje pierwszą próbę dokonania tego rodzaju oceny.

Dr hab. Anna Kurowska proponuje innowacyjne i kompleksowe ramy teoretyczne, a także rozwija nowe metody mające na celu zbadanie zakresu w jakim ludzie dokonują wolnych wyborów w kwestii korzystania lub nie ze swoich praw socjalnych, usług czy świadczeń społecznych. Jej koncepcja teoretyczna i metodologiczna zostanie w projekcie zastosowana do empirycznej analizy zakresu wolności wyboru przez ojców (nie) korzystania z przysługującego im prawa do urlopu rodzicielskiego oraz czynników ograniczających tę wolność w czterech krajach: Japonii, Niemczech, Polsce i Szwecji.

Autorka projektu zamierza również, na podstawie wyników swoich analiz, sformułować wytyczne dla kształtowania polityki urlopów rodzicielskich tak, by zapewnić ojcom jak największą wolność w wyborze (nie) korzystania z tych urlopów. Jej celem jest także pokazanie w jakim stopniu rzeczywiste, wolne wybory ojców odpowiadają za niekorzystanie przez nich z prawa do rodzicielskiego urlopu.